

nº 169 Capdepera i Cala Rajada novembre 1995

ES MUSSOL

QUESTI FANTASMI

Aquest mes:

- Gran èxit d'ES MUSSOL, amb l'obra "Questi fantasmi"
- Conversa amb JOAN BONNIN i JOSEP ALBERTÍ
- Alternatives a la residència de la tercera edat
- Per què es maten a Iugoslàvia?
- Ens ajudes a triar una nova capçalera per a CAP VERMELL?
- ... i totes les nostres seccions habituals

Cap Vermell
 novembre 1995
 N° 169

.....

Obra Cultural Balear
 Capdepera i Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
 Pep Terrassa
 Jaume Fuster
 Paco Galian
 Sebastià Ferrer
 Joan Espiritusanto
 Miquel Ferragut
 Lucilà Sírer
 Isidor Rodríguez
 Andreu Genovart
 Teresa Flaquer
 Miquel Llteres
 Joan Pujadas
 Joan Lull

.....

Depòsit legal 1197/80

Imprimeix:

Tirrena (Manacor)

*Cap Vermell no
 es fa responsable dels
 articles firmats pels seus
 col.laboradors.*

*Així mateix
 s'ofereixen aquestes
 planes a tots els que hi
 vulguin expressar la seva
 opinió.*

Cap Vermell

Apartat de correus 69

Capdepera

PORTALET

L'Ajuntament de Capdepera ha rebut, recentment, la visita de les màximes autoritats de les Illes. I, en un fet sense precedents, no per inaugurar res, sinó per exposar punts de vista i recollir opinions del consistori. És a dir, que han vingut per feina.

Així, el dia 27 de setembre, ens visità la Presidenta del CIM, Maria Antònia Munar, acompanyada dels vice-presidents Francesc Triay i Pere Sampol. D'altra banda, el dia 6 d'octubre fou el President del Govern Balear, Cristòfol Soler, acompanyat de la vice-presidenta Rosa Estaràs i del Conseller de Turisme, Joan Flaquer. Tant en un cas com a l'altre, el batle presentà tot un seguit de projectes i demandes, un llarg enfilall que les legislatures rere legislatures s'escurça, encara que amb més lentitud del que tots desitjaríem. Ara per ara, el nostre poble té una sèrie de grans reptes plantejats que arrossegueu des de fa molt de temps: la carretera de circumvalació de Capdepera, la residència de la Tercera Edat (o altres solucions), la creació d'un P.A.C., la millora de les infraestructures culturals (casa de Son Not, Teatre Principal, biblioteca...) i, sens dubte el projecte estrella, l'institut de secundària i amb ell el pavelló poliesportiu. Quasi res! I encara hi podríem afegir les imprescindibles millores en la xarxa viària (carreteres de Canyamel i sa Mesquida), l'oficina delegada de l'Ajuntament a Cala Rajada, dotació de serveis a algunes zones urbanitzades, guarderia infantil, noves obres d'embelliment...

Amb aquestes visites, els il.lustres representants se n'han duit una llarga llista de temes pendents que necessiten una financiació supra-municipal. I s'ha de dir que tots mostraren una gran receptivitat i prometeren estudiar solucions des dels respectius àmbits de poder. Vet aquí el problema: passaran de les bones intencions a l'aportació efectiva de recursos econòmics? s'escurçarà, aquesta legislatura, la llista de projectes pendents sense un excessiu endeutament municipal?

Siguem optimistes i confiïm que almanco una part dels bons propòsits i bones paraules dels il.lustres visitants es converteixin en realitats.

Plaça des Sitjar

Visita

El President del Govern Balear, Cristòfol Soler, visità de bell nou el nostre municipi, el dia 16 d'octubre (abans havia vingut amb motiu de la inauguració de la plaça Castellet). Aquest cop l'acompanyaren la vice-Presidenta, Rosa Estaràs, i altres membres del seu gabinet.

A la visita (de treball), es tractaren, entre d'altres, els temes següents: aprofitament d'aigües residuals, la circumvalació de Capdepera, noves obres d'embelliment a Cala Rajada, ampliació del local de la tercera edat, creació de la zona bàsica de salut de Capdepera, etc.

El batle, Joan Pascual, valorà la visita com a molt positiva. Com solem dir en aquestes ocasions, ara sols falta que els temes tractats es converteixin en realitats ben aviat.

Teatre

El grup teatral "Es Mussol" estrenà una nova obra, "Questi fantasma", amb gran èxit de públic. En trobareu la ressenya corresponent unes pàgines més enllà.

Dimissió

El Conseller de Turismes i regidor de l'Ajuntament de Capdepera, Joan Flaquer, presentà la seva dimissió del càrrec a la institució local. Aquesta decisió, reclamada insistentment pel grup local del P.S.M., fou debatuda al sf de la junta local del partit conservador, el P.P., reconeixent-se la poca dedicació al càrrec de regidor per part del senyor

Flaquer i la manca d'assistència a molts de plenaris motivada pels nombrosos compromisos derivats del seu treball com a Conseller. El seu lloc a l'Ajuntament l'ocuparà en Joan Ferrer "Pebre".

Pi

El dissabte dia 14 d'octubre caigué una gran branca d'un pi del carrer Elionor Servera. L'espectacular retirada intorropé el trànsit durant una bona estona. Afortunadament no hi hagué danys personals ni materials.

Potser caldria fer una bona ecsecallada a aquests grans pins que es troben en el casc urbà, ja que, segons sembla, fou l'excés de pes de la branca la causa de l'incident.

Centre de Secundària

El projecte del Centre de Secundària comença a agafar forma i a superar les dificultats pròpies d'una obra d'aquesta magnitud. A hores d'ara el projecte es troba pràcticament acabat i s'ha negociat amb el M.E.C. el canvi del gimnàs previst per un poliesportiu. Després d'alguns rumors sobre el compliment o no dels plans previstos, el dilluns dia 6 es mantingué una reunió a la Delegació del Ministeri, a la qual s'aclariren tots els dubtes que hi poguéu haver. Des d'aquesta seguretat, en aquest número us oferim unes impressions del regidor de cultura, Josep Gallego.

Xifres

Un dels cavalls de batalla de les passades eleccions fou la polèmica sobre el deute municipal. El P.P. xifrava l'endeutament en prop de 900 milions de pessetes. Després de conèixer el superàvit comptable de l'últim exercici, de 144 milions, el portaveu del PSOE a l'Ajuntament no dubtà a exigir disculpes públiques a Joan Lluís. Aquest manifestà que en tot cas l'error vendria causat per la manca d'informació de l'anterior govern municipal.

Club Nàutic

La novel·la per entregues del Club Nàutic de Cala Rajada ens ha regalat un nou capítol. Una sentència judicial ha declarat nul el procés electoral pel qual Salvador Moll accedí a la presidència. Com a conseqüència, Salvador Moll i la seva junta han dimitit. Ara s'ha de convocar una nova assemblea general extraordinària per reprendre el procés electoral, de la mà de l'antic president Climent Garau.

Obres

Per variar, la meitat dels carrers de Cala Rajada tomen estar oberts, amb els budells enlaire. A més del canvi de canonades de la xarxa sanitària del carrer Joan Moll,

Cobra i Gesa també s'han sumat al festival i qui més qui manco no sap ni per on passar ni on deixar el cotxe. Com sempre es diu, això és per millorar coses (electricitat, telèfons, xarxa d'aigües...), per bé que la sensació immediata és la d'un evident empitjorament.

Gimnàs

Una vegada més, es pensa posar ma al gimnàs de S'Alzinar i fer bugada, és a dir, arreglar tots els desperfectes. Com que tots sabem que la majoria d'aquests desperfectes són producte del vandalisme incontrolat d'alguns joves, es preveu un tancament de les instal·lacions, reforçant al mateix temps els punts dèbils del complex.

P.A.C.

El 26 d'octubre tingué lloc un succés que deixà en evidència les mancances dels serveis d'urgències de la nostra zona. Com ja sabeu, el fet lamentable és que morí un veí de Capdepera, presumiblement com a conseqüència d'un infart, després que els serveis mèdics arribaren quan ja res no es podia fer per salvar la seva vida.

Aquest fet tan penós ha fet revifar la polèmica sobre la ubicació del P.A.C., donant arguments als qui reivindiquen un Centre de Salut per a Capdepera. Al marge d'aquesta legítima aspiració, pensam que els problemes no deriven exclusivament de la ubicació sinó de l'estructura del servei. Segurament, en el cas que ens ocupa, hi deu haver hagut problemes de coordinació, responsabilitats d'un o altre, que hauran d'esser investigats i aclarits. Ara bé, la responsabilitat última és de Insalud que, com a organisme, fins ara ha estat incapaç de dissenyar un model d'assistència primària eficaç i modern per a la nostra comarca en general i per al nostre municipi en particular.

Punts blaus

Passejant pels nostres pinars segur que heu vist

arbres marcats amb un punt blau. I ben segur que us ha picat la curiositat, desitjant saber de què va la cosa. Doncs bé, aquests punts són senyalitzacions d'excursions fets per un tour-operator, perquè els turistes no es perdin i arribi el vespre i un llop ferotge se'ls mengi.

Bibliotecària

A la fi ja es sap el nom de la persona que ocuparà la plaça de bibliotecària de Capdepera. Es tracta de Loli Vivancos. Sobre aquest particular, s'ha de dir que l'Ajuntament rebujà, sembla que per raons de caire legal (?), una proposta del P.S.M. sol·licitant que el coneixement del català oral i escrit fos convenientment puntuat per accedir a aquest lloc de feina.

Ara que ja tenim bibliotecària, ens falta la biblioteca. Bé, ens falta la ubicació de la biblioteca, per bé que es veu insistint que aquesta acabarà en els baixos de Ca'n Piricus.

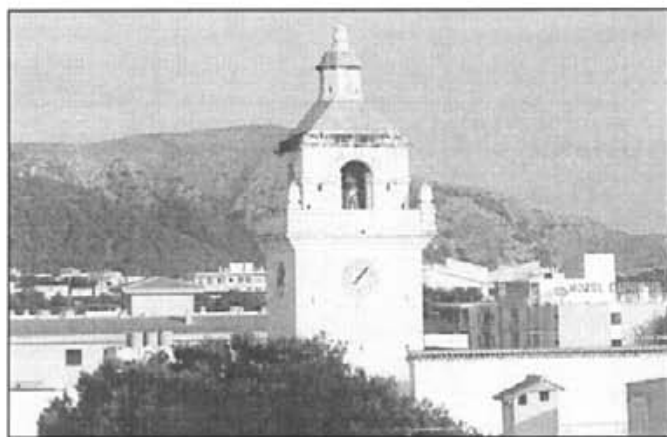
Curtes

- A iniciativa del Patronat de Turisme, el dia 30 d'octubre es presentà als empresaris locals la possibilitat de connectar Capdepera a la xarxa mundial de comunicacions INTERNET. Bitel fou l'empresa encarregada de fer la presentació, que tengué lloc en el local de l'associació de veïns "Es Faralló".

- En Pep Terrassa ha elaborat per a l'associació ARCA, un treball sobre la carretera Deià-Sóller, cosa que li ha suposat dos anys de feina. Aquest treball presenta una completa memòria i inventari dels elements arquitectònics a preservar. L'esmentada associació ha publicat l'informe en forma d'opuscle.

- El 12 d'octubre, festa del Pilar, la Guàrdia Civil de Cala Rajada celebrà una missa en honor de la seva patrona. Després tingué lloc un aperitiu a l'hotel L'Illot.

- Una cosa mai vista: el campanar de l'església del Carne sense parallamps.

- Seguint amb la Guàrdia Civil i actualitzant la notícia del mes passat, hem de confirmar que l'oficina de Cala Rajada no es tancarà, per bé que l'horari d'atenció al públic es limitarà als matins.

- L'església de Sant Bartomeu es troba en la recta final de les obres de consolidació d'estructures. A l'interior s'han arreglat els clivells, s'han obert ulls de bou, s'ha duit a terme la reforma del prebisteri i s'han pintat les parets.

- El 18 de novembre, el C.C.Banda de Música de Capdepera celebrarà la festa de Santa Cecília amb un sopar de germanor a càrrec del cuinerot de Son Bombo.

- Si voleu saber si en qualsevol moment podeu ser cridats per fer part d'un jurat popular, a l'Ajuntament hi trobareu les llistes dels "escollits" del nostre poble.

- Com podeu veure a la foto, segueixen a bon ritme les obres del futur passeig de Cala Lliteres. I encara que no es vegin a la foto, també segueixen endavant les obres del passeig de Cala Gat

- Abans quasi no hi havia pont, i ara, com veis, n'hi ha dos. És a Canyamel i, segons notícies que ens han arribat, aquest nou pont podria ésser enderrocat si, com sembla, incumpleix alguna normativa europea.

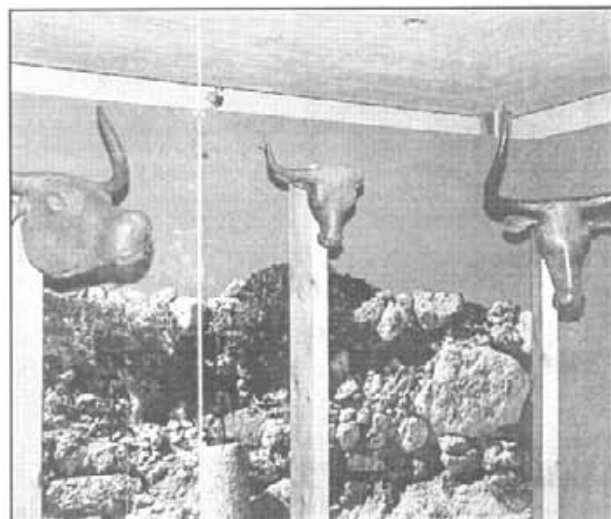
Us aconsellam:

- Anar a les conferències organitzades per ALTIOR al Gran Hotel de Palma, a les 20 hores. 17 novembre, "El respecte necessari al passat i futur" (Arca i Gob); 1 desembre, "Defensors compromesos amb un món més just" (Càritas i Sos Racisme); 15 desembre, "El miracle de la recuperació de persones recuperant coses" (Engrunes i Mercadillo Rotary).

- Participar al 23è. concurs de Villancets a l'Església de Porto Cristo. Els qui vulguin inscriure's ho poden fer del 5 al 25 de novembre. Telèfon 821563.

- Participar en el concurs de redacció "Els molins de vent a Mallorca". Informació al telèfon 789656.

- No deixar d'anar a veure l'exposició al Museu de Mallorca en commemoració del centenari de la troballa dels caps de bou de Son Corró (Costitx), en la qual es poden veure els emblemàtics caps de bou que normalment sols es poden veure al Museu Arqueològic de Madrid. Durant l'exposició (fins a finals de desembre) l'entrada al Museu de Mallorca serà gratuïta.

- Anar a veure l'exposició sobre Robert Graves a la Llotja de Palma, organitzada pel Govern Balear, amb motiu del 100 aniversari del naixement de l'autor de "Jo, Claudi".

Una qüestió més sobre la droga

A l'any 1988 s'enduriren a Espanya les penes pels delictes per tràfic de drogues. Per altra banda, la Llei de Seguretat Ciutadana (?) de 1992, considera infracció administrativa no només el consum o el tràfic de drogues en llocs públics, també el que altris tolerin aquestes conductes. De manera que tot el cicle de la droga (producció, tràfic i consum) està prohibit. Així que em formul dues preguntes: evitarà aquest major rigor punitiu les quantioses morts que provoca anualment a Espanya el consum de drogues? evitarà que existeixin productors, traficants i consumidors de drogues? La meua modesta opinió és que no. Un clar exemple es va produir l'any 1920 als Estats Units amb l'anomenada "Llei Seca". Les conseqüències d'aquesta norma són sobradament conegudes.

Encara que sembli curiós, algunes lleis penals provoquen més delictes dels que eviten. Quan es prohibeix allò que és difícilment controlable pels instints humans, com és la necessitat que senten moltes persones d'evadir-se mitjançant el consum d'alcohol o de drogues, necessitat que a més està introduïda dins moltes cultures, la prohibició absoluta d'aquests productes o bé és ingènua, o bé s'imposa de mala fe. Si es dona aquesta segona suposició, les raons les hem de cercar dins el món estrictament econòmic. No es pot ocultar que el producte prohibit genera beneficis i això duu a la sospita de l'existència de persones hipòcritament prohibicionistes.

S'ha de reconèixer que el sistema de la prohibició total ha fracassat de manera estrepitosa. Per quins motius no es té la valentia de declarar-se a favor de la política de despenalització? S'hauria de seguir un sistema de repressió relativa que castigàs penalment el foment del consum entre joves, discapacitats, etc. També una liberalització controlada per l'Administració, encarregada de distribuir i subministrar drogues a aquells individus que assumeixin els riscos que deriven del seu consum.

L'Estat no ha de tutelar els seus ciutadans fins al punt de prohibir-los allò que és nociu per a la salut, l'elecció ha de ser de la persona. Els costos econòmics, socials i humans serien menors. Desapareixerien els grups criminals distribuïdors de droga, es reduirien les xifres de morts per sobredosi o per adulteració i, principalment, les malalties vinculades a les drogues (SIDA !!!). De la mateixa manera és lògic pensar que també es reduiria el nombre de delictes efectuats contra la propietat realitzats per aconseguir mitjans amb els quals proveir-se de droga.

Encara que aquest escrit pugui estar dirigit principalment als poders de l'Estat, m'agradaria que ens fes pensar en la hipocresia de tots nosaltres davant el greu problema de la droga.

Mateu Garau

Avisos, noces i... ...i comunicats

A qui correspongui:

Després dels fets ocorreguts el passat 21-4-95 en relació al programa "Ninfomania", és evident, o així ens ho sembla a nosaltres, el mal funcionament, decrepitut i estancament, tant a nivell de qualitat de la programació com a nivell de creativitat, d'aquesta emissora (Capdepera Ràdio).

Passats ja més de sis mesos des del famós affaire de "Ninfomania", i sense més resposta que l'atropellada, covarda i contradictòria nota difosa per alguns membres d'aquesta emissora que, fent un lamentable favor a la llibertat d'expressió, s'aproparen en més d'un punt d'aquest comunicat al més absolut ridícul, censurant, dejectant i expulsant de l'emissora, no només un programa que duia en antena des de les primeres i difícils passes, sinó tot l'esforç d'una gent que d'una manera espontània i voluntària, va intentar que Capdepera Ràdio fos molt més que una emissora d'entreteniment, oferint, o intentant oferir, una programació alternativa i, a vegades, arriscadament diferent, cosa que, per altra banda, ens posava al capdavant de les emissores municipals de la comarca.

Per això, i degut a la indeferència i hermetisme demostrat per aquest col·lectiu diguem-ne dirigent, volem fer arribar aquesta nota de rebuig a la programació i a la direcció actual d'aquesta emissora.

Aquesta ràdio no ens convé ni a nosaltres ni a ningú, perquè ha perdut, entre moltes altres coses, la llibertat.

És trist, però és així: no va fer falta que governàs la dreta a l'Ajuntament per matar la ràdio municipal; ella tota soleta amb l'ajuda inestimable del batle d'esquerres, es va matar.

A Capdepera, a 12 d'octubre de 1995, ex-dia de la Raça.

Segueixen vuit signatures.

.....

Sr. Director de "Cap Vermell"

Atesa la voluntat decidida i ferma del Govern Balear de donar un fort impuls al procés de normalització lingüística del català a les Illes, s'ha creat la Direcció General de Política Lingüística. Des d'aquesta nova Direcció, la qual comença a dirigir amb molta d'il·lusió i moltes ganes de fer feina, intentaré coordinar els esforços de totes les persones i entitats que des de fa anys treballam per la normalització de la llengua catalana.

És responsabilitat del Govern que el català sigui present en tots els àmbits de la vida pública, per la qual cosa hem de poder disposar també de la bona voluntat de cooperació i diàleg entre els sectors implicats.

Així doncs, m'adreça a vós per sol·licitar la vostra valuosa

col·laboració i perquè sapiguen que rest a la vostra disposició per rebre els suggeriments que creguen adients en benefici de la promoció de la nostra llengua.

Ben cordialment,

Joan Barceló i Matas

Director General de Política Lingüística

GOVERN BALEAR

PES FORAT DE SA PLAÇA

Aquesta fotografia està trucada, en Ramon per on realment guaita és per un forat entre els núvols del cel, dalt d'es Figueras, vigilant que els jugadors de l'Escolar actuïn esportivament, per damunt de tot.

En Ramon fou un home bo que amb l'ajut d'un grup de col·laboradors posà el Club al servei del poble, revifà l'afició pel futbol i aconseguí que més d'un centenar i mig d'al·lots corrien, els caps de setmana, darrera la pilota.

Confiam que l'empenta que donà al futbol local i la seva manera d'entendre el que ha de ser un club modest perduri per sempre a l'Escolar.

EN COS DE CAMISA

D'ençà que perderen el monopoli de l'adoctrinament passen el temps amb disquisicions i distincions.

No s'acaben d'adaptar al lliure mercat. En canvi, a Nord-amèrica s'han fet tele-predicadors.

PES CAP QUE CREMA

Aquest més a qui feim treure fum pel cap és a en Pep Gallego, regidor de Cultura i Educació del Excel·lent (excel·lentíssim ens sembla una provocació) Ajuntament de Capdepera.

Un "run-run" ha circulat pel poble sobre el possible desinterès per la construcció de l'escola de secundària per part de l'equip de govern municipal.

I res millor per desfer embulls que acudir als qui manen i poden, i demanar-los per la qüestió.

-Quines passes heu donat per construir l'escola de secundària?

-Com sabeu som regidor des de fa anys i a l'any 1989 quan arribàrem a un acord amb el Ministeri per fer l'ampliació de l'escola de s'Auba i les aules de pre-escolar també aprofitàrem per iniciar converses respecte de la possibilitat de fer una escola de secundària, durant dos anys mantinguérem converses i al març del 91 arribàrem al que anomenaria pre-acord per a la construcció de l'escola.

El sr. Crespi, que aleshores era el Delegat Provincial ens va dir que els havíem de cedir un terreny, fer un projecte i que després firmàrem un conveni. Aquestes foren les primeres passes que donàrem.

Vengué un canvi de consistori, el nou govern agafà les regnes de dur endavant l'escola de secundària i, si mal no record, dins el 93 es firmà un conveni, per part del ministre Pérez Rubalcaba i el batle, segons el qual a Capdepera i hauria una escola de secundària, finançada en part per l'Ajuntament i 150 milions per part del Ministeri.

A partir d'aquell moment l'Ajuntament havia de començar per trobar uns terrenys, perquè hi havia el problema d'on s'havia de fer

l'escola, i al final s'optà per adquirir uns terrenys a prop d'es Figueral perquè tot fos un petit complex amb la part deportiva i educativa.

El 94 es firmà una addenda de cara a que l'escola entràs en funcionament el curs 1995-96:

A finals del 94 es prengueren les primeres mesures per adquirir terrenys ja que no bastaven i a mitjan maig s'arribà a un acord amb els propietaris. A principis del 95 s'encarregà a l'arquitecte municipal el projecte, el qual anà a Madrid a consensuar -lo a fi de, al tenir-lo redactat, no trobar-se amb problemes per part del Ministeri.

En Pep Gallego, regidor de cultura i Educació

Al maig hi hagué de nou un canvi de Consistori i els problemes amb què ens trobarem foren els accessos a l'escola, l'electrificació, les conduccions d'aigües i el projecte no estava encara redactat. Ara pensam que a finals d'aquest mes estaran solventats i que a principis de desembre podrà anar a plenari, i vull pensar que s'aprovarà, ja que totes les forces polítiques volen que es faci l'escola de secundària.

A les escoles de secundària hi ha d'haver un gimnàs, nosaltres pensàrem substituir-lo per un poliesportiu que pogués ser utilitzant tant per l'escola com pel poble. Aquesta idea ha estat acceptada amb la condició que s'inauguri al mateix temps que l'escola.

L'Ajuntament va endavant amb l'escola de secundària, tots els membres de l'Ajuntament volem l'escola i, paral·lelament agafàrem el compromís de dur endavant el poliesportiu.

-Quan s'inagurarà?

-L'ajntenció és que en el curs 1997-98 ja funcioni. Si es subhasta a finals de febrer, fent un càlcul de 15 a 18 mesos ve exacte. Procurarem no fallar en el tema dels pagaments perquè l'empresa constructora tampoc ens falli.

FLASTUMIES SI ! PERÒ AMB CORRECCIÓ

Sabriu dir si els vates van abans o després dels complements circumstancials ?

Quan un reneç ha d'anar seguit d'un verb ?

En quines circumstàncies es pot interrompre una frase per a intercalar-hi una paraulota ?

Si estau interessats en aquestes preguntes la resposta la teniu a
L'ÀREA ACADÈMICA.

OFERTA EDUCATIVA

informació i matrícula al

Centre d'Adults (tel. 564953)

Amb el patrocini de

l'Ajuntament, CIM i MEC

Campanya de Normalització Lingüística

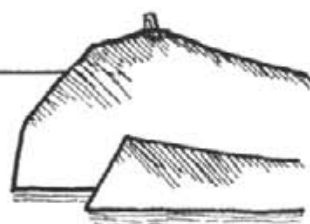
Opció 1

Cap Vermell

Revista d'informació local de Capdepera i Cala Rajada
nº 171

Opció 2

Cap Vermell

febrer 1996

Revista d'informació local de Capdepera i Cala Rajada - nº 171

Opció 3

CAP VERMELL

Revista d'informació local de Capdepera i Cala Rajada - Nº 171, gener de 1995

Després de quinze anys, els qui feim "Cap Vermell" ens hem plantejat la possibilitat de canviar la nostra capçalera. N'hi ha que troben que ja és ben hora, mentre d'altres ho deixarien tal com està. Al capdavant hem pensat que també els nostres lectors hi tenen alguna cosa a dir. I per això és que us presentem les aquestes alternatives, a fi que trieu la que més us agradi. Envieu la butlleta a "Cap Vermell", Apartat 69, 07580 Capdepera. Abans de 31 de desem. També la podeu entregar directament a qualsevol col.laborador de la revista. Entre els qui així ho facin sortejarem cinc lots de llibres.

Nom: _____ Telèfon: _____

M'agrada la capçalera   1   2   3   L'actual capçalera

(*) encercla l'opció escollida

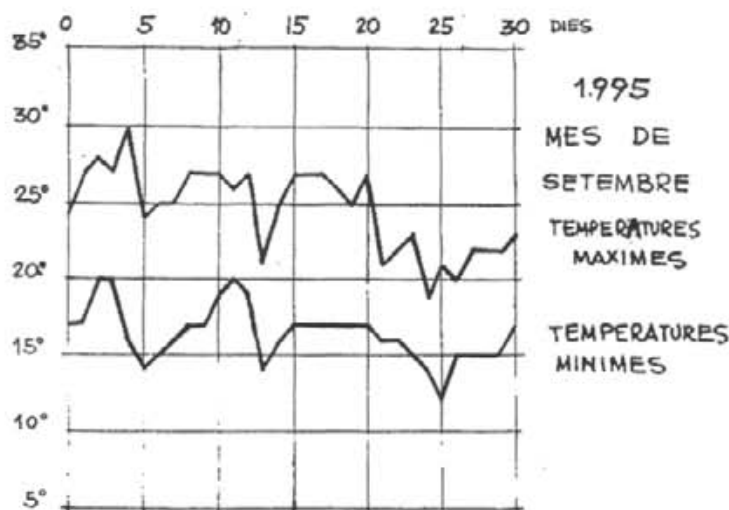
El temps, el nostre temps

per Joan Espiritusanto

Mes de setembre

A pesar que aquest mes hem tingut una apreciable quantitat d'aigua de pluja, en relació als altres mesos d'aquest any, en canvi apreciam una disminució respecte de les precipitacions registrades en els últims anys. El setembre de 1993 es recolliren 149 l., i 95'3 l. a l'any passat, enfront dels 85'8 l. d'enguany.

Dins aquest mes, les pluges aparegueren al llarg d'onze dies, corresponent-ne quasi la meitat als dies 4 i 5, amb 23 i 22'8 l. respectivament, com a precipitacions màximes. A la segona desena li corresponen quatre dies de pluja, amb un total de 14 l., mentre que a la tercera desena tinguérem cinc dies de pluja, amb 26 l. Tot i no ser una xifra satisfactòria, aquests 85'8 l. superen el total de la resta de l'any, en què sols es recolliren 52'3 l.

Els vents foren molt irregulars, bufant de diversos indrets. De Llevant, a començament de mes, per acabar amb Tramuntana. Ja entrada la tardor (començà el dia 23 a les 12 h. i 13 minuts) observàrem cinc dies de fòndems elèctrics que ocasionares la ciaguda de la rosa del vents i parallamps de l'església del Carmen. Sabem que s'han fet les gestions oportunes a fi que l'associació de veïns de Son Moll pugui cobrir les despeses de reparació.

Referent a les temperatures, en els primers vint dies les màximes s'establiren entre els 25° i el 30°, excepte el dia 13 on no es passà dels 21°; a la tardor es devallà entre els 20° i els 25°. la màxima del mes fou dia 4, amb 30°, i la mínima, el dia 20 amb 12°.

Resumint, el mes de seembre ha estat fidel a la seva tradició. Constatam que el dia 1 de setembre començà el Pla Previmet Mediterrani 95, que durarà fins al 30 de novembre.

Mes d'octubre

Aquest mes manifesta una contundent tendència a la sequera, cosa que ens obliga a mantenir present la necessitat imprescindible d'estalvi d'aigua.

Anem a les xifres. En el mes d'octubre de 1993 es registraren 83'3 l. de pluja, i el 94 s'arribà als 182'6 l. Enguany, en canvi, hem devallat fins a uns decebedors 22'4 l. Seguint la pauta del Servei Meteorològic i repartint el mes en desenes, tenim a la primera dos dies de pluja, amb 6 l.; la segona desena presenta cinc dies de pluja i 14'9 l. en total; la tercera sols ofereix un dia de pluja amb 1'5 l. La precipitació màxima s'obtingué el dia 15, amb 11'5 l.

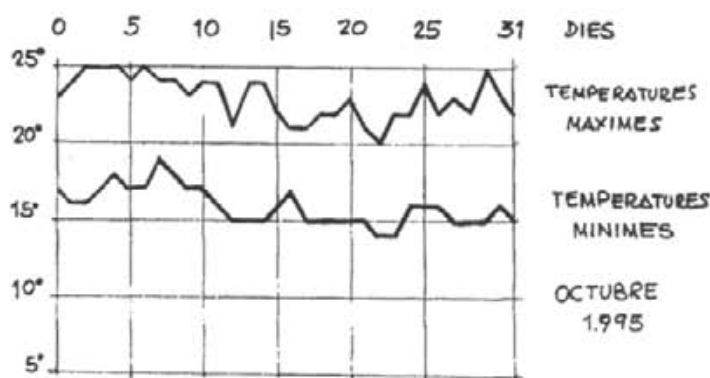
Quant a les tempestes elèctriques, corresponen a la nit del dia 11, i als dies 12 i 14.

Les temperatures foren més suaus que l'any passat. Les màximes es situaren entre els 20° i 25°, corresponent als dies 2, 3, 4, 6 i 29. Les mfnimes s'enregistraren els dies 22 i 23, amb 14°.

Els vents bufaren de diferents indrets, essent de Ponent el dia 15, coincidint amb la major precipitació.

L'octubre és un mes típic de la tardor, però enguany aquesta espera de l'hivern ha resultat molt agradable, gràcies a les bones temperatures.

Com que no hi ha hagut les precipitacions habituals, no nes han arribat notícies de les fonts Ufanes de Gabellí. També la font de Sa Costera, ara tan comentada pel possible travassament de la seva aigua a Palma, ha deixat de brollar els primers dies de novembre. Tot aixdes presenta com a contraposició a les dades històriques del mes d'octubre de 1957, any en què a Santanyí s'enregistraren 400 litres en 24 h.; o l'any 1985, en què a Porto Colom hi caigueren 420 l. També podem recordar el gran desastre de Ciutat, ocorregut el 13 d'octubre de 1403, quan les inundacions ocasionaren 5.000 morts. Esperem que aquests diluvis no tornin ocórrer.

XERRADES PER A LA TERCERA EDAT

Alternatives a la residència

Els passats dies 11 i 19 d'octubre es va celebrar a Capdepera i Cala Rajada respectivament una xerrada sobre alternatives a la residència.

L'objectiu de les mateixes era donar informació sobre recursos comunitaris que tenen com a finalitat evitar l'ingrès de les persones majors a residències i procurar que visquin la major part de la seva vida a casa seva amb bones condicions físiques, psíquiques i ambientals.

Durant la xerrada es va exposar que en general els serveis socials són un instrument de la política social que preten reduir les desigualtats socials i els efectes negatius que determinades condicions o situacions poden repercutir sobre la persona o la comunitat.

Aquestes situacions de desigualtat poden venir generades per molt motius: econòmics (manca de recursos, atur de llarga durada), polítics (inmigració, refugiats), emergències socials (inundacions), físics (disminuïts, tercera edat), educacionals-culturals (dona, manca d'estudis...). El fet d'envellir pot generar situacions d'incapacitats, manca d'autonomia que poden afectar al benestar de la persona i de la seva família. Per què l'impacte sigui menor, els serveis socials potencien una sèrie de recursos com els següents:

SERVEI D'INFORMACIO I ORIENTACIO

Constitueixen el punt d'accés immediat del sistema de serveis socials més a prop de l'usuari i dels ambients familiars i socials. La seva finalitat és donar informació, assessorament i tramitar sobre tots els drets socials o orientar cap a altres serveis que puguin donar una atenció més qualificada.

SERVEI D'ATENCIO DOMICILIARIA

Es un servei que s'oferta en el propi domicili, realitzat per treballadores familiars que realitzen tasques assistencials, de neteja i educatives. El seu objectiu és evitar situacions d'internament i mantenir l'usuari en el seu medi comunitari. Es complementa amb el Servei de Telealarma per persones que viuen soles o romanen soles moltes hores al dia. Consisteix amb transmissor connectat a la línia telefònica que permet comunicar molt ràpidament qualsevol urgència a un servei d'escolta i assistència que els respondrà dia i nit.

MENJADORS SOCIALS

Són establiments que proporcionen a les persones grans o en manca socials menjar adequat a les seves necessitats, i a preu reduït. El dinar que s'elabori també es pot portar al domicili en el cas que hi hagi persones que no es puguin desplaçar per motius físics o de malaltia.

CENTRES DE DIA PER A GENT GRAN

Són els Centres que ofereixen el suport, el diagnòstic, el tractament integral, la rehabilitació i el seguiment a persones de més de 65 anys amb problemàtica social o sanitària. Són serveis que faciliten que la dinàmica de la família no es vegi molt afectada amb la cura d'una persona major ja que els familiars poden seguir treballant o fer les activitats que faien abans de la malaltia o de la incapacitat de la persona gran.

ACOLLIMENT FAMILIAR

Es l'acolliment d'una persona major per una família on hi ha referents familiars. Aquest acolliment pot ésser temporal o definitiu.

Previament es fa un estudi social, psicològic i econòmic de la família que vol ésser acollida. Si aquest dona les garanties suficients s'accepta com a família acollidora.

Aquesta modalitat va dirigit a persones grans sense família o que en la seva pròpia hi ha diferències o conflictes molt greus.

A la primera fase de l'acollida es produeix un seguiment tècnic de l'acoplament família-persona major.

La família reb una quantia mensual, una part la paga la persona major i l'altra l'administració.

Ajuntament de Capdepera
Mallorca
Serveis Socials

Consell Insular de Mallorca
Equip de Gent Gran.

CONVERSA AMB...

JOAN B. BONNIN MOYÀ
/ **JOSEP ALBERTÍ GILI**

President i secretari, respectivament, del CONSORCI PER A LA DEFENSA DEL MEDI AMBIENT DE CAPDEPERA. No ens podem estar de dir l'entusiasme i les ganes amb que han iniciat la tasca de lluitar en contra del foc els responsables del CONSORCI, al menys aquesta és la impressió que ens han causat l'estoneta que hem passat amb ells i que ens agradaria saber transmetre als lectors. No han deixat d'insistir, al llarg de la conversa, sobre la necessitat de la col.laboració de tots per prevenir els incendis i que els agradaria que tot el poble es sentís part del CONSORCI.

-Com sorgeix la idea de crear el Consorci ?

-He de dir que nosaltres hi som des de el mes de juny i per tant els antecedents no els coneixem gaire be. Sabem que hi va haver una inquietud al respecte, a principis d'any, recolzada per l'Ajuntament, i que es mantengueren contactes amb la Conselleria d'Agricultura per tractar sobre la situació dels boscos i la massa forestal del terme de Capdepera.

Hi va haver col.laboració entre l'Associació Hotelera, l'empresa Platges de Capdepera, distints propietaris forestals i l'Ajuntament i es va formar el Consorci i al mateix temps es va demanar participar del PAPCIF (Plà d'accions prioritàries contra incendis forestals).

Quan un consorci reuneix el 30 % de la massa forestal del terme les subvencions que arriben a través de la Conselleria d'Agricultura, però que concedeix l'ICONA, arriben al 100%. Mentre que la neteja feta pels propietaris és subvencionada amb un 50 %.

-Quins són els seus objectius ?

Una de les finalitats del Consorci és unir els propietaris forestals i associacions a fi de gestionar i prioritzar determinades actuacions per aconseguir que el terme municipal de Capdepera disposi de faixes auxiliars, talla-focs, neteja de boscos, silvicultura preventiva, etc.

A més, la faceta formativa organitzant cursos escolars, repoblacions, campanyes culturals mediambientals, cursos per a col.laborar en l'extinció d'incendis, etc.

Tambè s'ha constituït com a Agrupació de Defensa Forestal on hi tenen cabuda els voluntaris i, des de aquí feim una crida perquè tots aquells interessats en participar en tasques de prevenció i extinció en ho facin saber.

-Quines actuacions estau dugent a terme ?

El prioritari per a Capdepera és fer faixes auxiliars que consis-

teixen en una neteja selectiva d'uns 50 metres d'amplària, on s'arrabassen les espècies menys valuoses i no protegides, i es mantenen i se'n poden d'altres com els ullastres o la murta. Els pins que s'arrabassen són els de creixement deficient, els tombats o les concentracions dins la faixa que possibiliten el pas del foc.

La primera d'aquestes faixes, entre Cala Moltó-es Coll de Marina-es Munt Gros, s'acabara a mitjan novembre. L'altra faixa és la de na Taconera-son Favar-s'Heretat, unes 300 hectàreas, en un dels llocs més deficients i abandonats de tota Mallorca. La tercera actuació és la del Far que va des de dalt de la costa de ca'n March fins al Far i desde l'hotel Cala Gat fins a l'Olla. I la quarta actuació prioritaria d'enguany és la faixa que va des de darrera els apartaments *Espadón* fins a la cova d'es Vell Mari.

Hi ha previstes unes vint faixes auxiliars, de les quals unes quatre o cinc estan concertades directament des de la Conselleria amb els propietaris. Per tant hi ha feina per a uns quatre anys.

Faixa auxiliar de cala moltó

-Amb quins medis comptau per dur a terme les actuacions ?

-Enguany tenim concedida una subvenció de quinze milions de pessetes. Hi ha un problema i és que nosaltres hem de pagar l'empresa que fa la feina, SOFEBASA, abans de rebre la subvenció, condicionada a la certificació de les obres per la Conselleria. Això implica que hem de cercar financiació. Els doblers els tenim gràcies a la generositat de l'Associació Hotelera que ens ha deixat 2 milions, l'Associació de son Moll que

ens ha deixat 2,5 milions, es Faralló amb 4 milions i Platges de Capdepera que ens ha deixat 3,8 milions de pessetes.

Rètol explicatiu

-Qui decideix les actuacions que es duen a terme ?

-Tenim un pla bàsic d'actuacions de la Conselleria, que és la que va marcant les accions, redactat per un enginyer de la Direcció General d'Estructures Agràries. I els mateixos tècnics de la Conselleria consideraren que les actuacions prioritàries eren les quatre que duim a terme. Actuam d'una forma totalment consensuada amb ells.

-Com estau organitzats ?

-Actualment poden ésser socis els propietaris forestals, qualsevol tipus d'associacions, persones jurídiques i aquelles persones físiques que la junta crequi que pels seus mèrits, per la seva feina, etc. són indicades per ser-ho. Això no vol dir que no convengués que tothom pogués ser soci, ens estam plantejant una reforma dels estatuts. S'ha de cercar la manera de constituir l'Agrupació de Defensa Forestal i poder associar els interessats en participar com a voluntaris.

En aquest moment està format, entre ^{ca}

entitats i persones, per uns 40 membres.

L'assemblea està constituïda per tots els membres, hi ha una junta directiva composta per sis persones i que ha de passar a ser de nou a la pròxima assemblea.

-A més del que d'heu dit, en quines altres tasques feis feina ?

-La prioritaria és la que hem explicat, després n'hi ha moltes més. Avui mateix l'Ajuntament ha demanat un punt de vigilància per a la prevenció d'incendis forestals situat als Pelats per cobrir des de l'Agulló fins al Cap Vermell. També s'ha demanat participar en cursos de prevenció d'incendis als que assistirien policies locals i els voluntaris.

A més ha demanat una subvenció a la Conselleria per adquirir un vehicle "tot terreny" destinat a la vigilància i prevenció d'incendis.

A son Favar hi ha una zona que es va cremar fa un temps i que s'està regenerant, estam coordinant amb la Conselleria la poda i neteja a fi que els pins cresquin bé i per amunt. Hi ha zones d'alzinar que s'han de preservar i potenciar. Estracta de regenerar el bosc mallorquí.

S'han de fer reforestacions, ara el problema és que no es pot fer tot al mateix temps i hem de prioritzar. També tenim pensat que les escoles hi participin en la reforestació a través de campanyes de conscienciació.

SI VOLEU FER-VOS

VOLUNTARIS

DEIXAU EL VOSTRE NOM I ADREÇA A L'AJUNTAMENT

TELEFONAU AL 81 81 44 (MATINS)

POSAU-VOSEN CONTACTE AMB QUALSEVOL
MEMBRE DEL CONSORCI

AGRUPACIÓ DE DEFENSA FORESTAL

L'Ajuntament vol tenir els mitjans contra incendis necessaris per poder actuar amb una autonomia de 40 - 50 minuts que és el temps que necessiten els bombers d'Artà o Manacor per arribar al lloc del foc. Per això vol potenciar els serveis de bombers voluntaris de Capdepera, formar als voluntaris i millorar el material.

-Res del que feis tendria sentit si no fos pels piròmans. Què teniu que dir-los als piròmans que ens estaran llegint ?

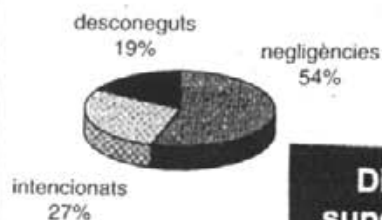
-A mi m'agradaria que es dedicassin a una altra cosa en lloc de pegar foc que és una veritable perdua per el nostre poble.

La única finalitat que té la nostra feina és beneficiar tot el poble i mantenir la massa forestal de Capdepera en les millors condicions i que sigui motiu de satisfacció per a tots els ciutadans, i si hi ha algú que té ganes de pegar foc crec que li caurà al damunt tot el pes de la llei.

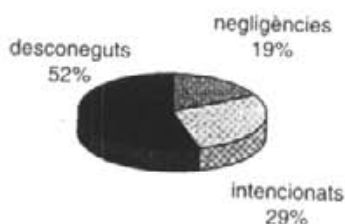
Crec que per part del Consorci emprendriem totes les accions legals, immediates, contra els piròmans.

Esperem que no n'hi hagi cap. La riquesa del nostre poble són els boscos que hem pogut conservar i esperem que ho puguem fer durant molts d'anys. @Cap Vermell.

Distribució per nombre d'incendis

Distribució per superfície cremada

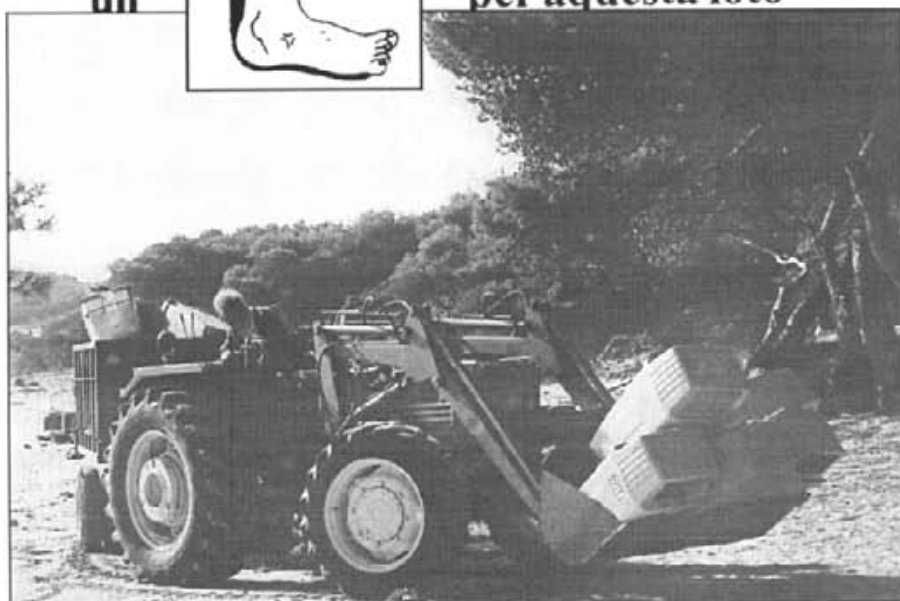

Estadístiques incendiàries

un

per aquesta foto

Acaba l'estiu, els darrers turistes se'n van, els negocis tanquen les portes i fan balanç de fi de temporada.

Ho simbolitza el tractor recollint les lliteres, les papereres i demés estris de damunt la platja de Cala Agulla.

Racó dels majors

XII Aniversari de l'Associació de Majors "Sol Naixent"

El passat diumenge, dia 8 d'octubre, celebràrem un nou aniversari. La diada començà a mitjan dematí, amb la celebració d'una Missa, recordant els companys i companyes que ja ens han deixat. Després continuàrem amb un dinar excel·lent a la Ciutat de Vacances Font de Sa Cala. Allà ens hi trobàrem tots, enguany amb major assistència que mai. Presidí l'acte el nostre batle, Joan Pascual.

Seguidament, es passà al cafè de la tarda, amb un bon acompanyament musical per a ball de saló, enmig de l'eufòria general. Abans del ball, el president de l'associació, en Miquel Ferrer, i el batle, pronuncien uns breus i vius parlaments de salutació.

Enguany, com a novetat, tengué lloc un sorteig de regals.

Ànim i endavant, un any més, i un altre... fins que Déu vulgui.

Felicitats a tots.

Joan Pujadas

Canets, cans, canots

Els carrers de Cala Rajada estan fets un oi, són una espècie de wàter per a cans. mirau, per exemple, el passeig Colon fins al Coconar. No sé si hi ha dret que algunes persones tenguin animals. Aquestes persones s'haurien de mentalitzar que el carrer és quelcom paregut a una casa de tots. I tots hem de cuidar aquest espai ciutadà i mantenir-lo en bon estat. Ho entendran així? Hauran de caure multes?

Una veinada

Renou de motors

Ens sorprèn veure exposats dos cartells fitxos, en els quals s'anuncia: "Autobuses, por favor, parar motores en la carga y descarga. Nuestros clientes y el medioambiente se lo agradeceran".

Bé, això succeeix davant "Prins Hotel La Pineda".

I comentam, és que els camioners, conductors d'autocars, ara ignoren el codi de circulació?

Tot bon conductor de vehicles a motor sap que en aturar-se han de parar el motor. Obligat.

Miron

Les cases excavades dins el castell

A finals de segle XIV la murada no era més que una paret alta que tancava i protegia el poble. Ja llavors a alguns indrets hi havia cases adossades a la murada; així ho confirma la documentació aportada per mossèn Antoni Gili: «Any 1350, mossèn Guillem Cabanes ha donat unes cases amb corral que té dins el Castell, afrontades amb la murada, amb carrera pública, amb cases de Jaume Crespi i de Jaume Sala». Aleshores, dins el recinte emmurallat, hi havia espai edificable però es permetia adossar les cases a la murada perquè era una manera econòmica de garantir la conservació del mur exterior en bones condicions.

A l'Edat Mitjana els pobles i ciutats emmurallades tenien nombrosos horts en el seu interior, una mesura que permetia garantir, en cas de setge, el subministrament de la població durant un temps. En el plànol del Call Major de Palma, elaborat per Gabriel Alomar, els horts estaven situats entre el nucli central de cases i la murada. El mateix passava, segons la documentació disponible, en el nostre Castell. «Jaume Cursach, any 1526, ven una casa i una part de corral confrontant amb carrera pública, amb altres cases derruïdes, amb el mur del Castell. La part de corral resta ben designada i determinada, és a dir, des d'una ballesteria (espitllera) del mur va a una figuera», «El mateix Jaume Cursach, any 1529, ven una casa derruïda confrontada per la plaça del Castell, tros de corral a ell remanent, mur i cases de l'hereu de Joan Sala». (Artà en el segle XVI, pàg. 93, Gràfiques Miramar, 1993).

Durant els primers segles de vida del nostre poble, els corrals formaven part del paisatge urbà de dins el castell; eren uns terrenys cultivables de reduïdes dimensions que actuaven com a reserva urbana i permeteren ampliar el nucli de població. De no existir aquest «espai urbanitzable» segurament en qualche moment de

La ciutat medieval de Palma segons Gabriel Alomar. El plànol emmarca l'espai comprès entre la porta de Sant Antoni i la mar.

la nostra història s'hagués ampliat el recinte fortificat, una actuació que sí es va fer amb l'esglesieta. L'any 1595, l'erudit Joan Binimelis visità el poble i trobà el Castell tan «ple i poblat que no es troba un bocí de deu pams en què no hi hagi una casa»; comptà fins a 150 cases.

Quan desaparegueren els perills que obligaven els pobladors a cercar el redòs de la murada, principis de segle XVIII, la gent abandonà el Castell; no els interessava millorar les condicions dels antics habitatges.

El procés de despoblació i l'evolució dels habitatges de dins el Castell en el segle XVIII i primera meitat de XIX és gairebé una incògnita. L'any 1789 just en quedaven 25 de cases dins la

fortificació i 208 ja formaven el primer nucli de l'actual poble.

En bastants casos l'abandonament del vell habitatge vengué acompanyat de la seva demolició ja que aprofitaven i feien servir per les noves cases els elements arquitectònics que encara eren útils, per exemple les dovelles dels portalets de mig punt. Fins al primer quart de segle XIX les cases es feren amb portalet rodó; la data coincideix amb els últims anys del període de despoblació del Castell.

Les cases adossades a la murada s'adaptaven a les necessitats pròpies de la defensa de la fortificació. Les habitacions excavades tenen, a l'altura de les espitlleres baixes, uns soterranis que es comunicaven formant com un corredor que permetia passar d'una espitllera a l'altra. També es pot comprovar com les parets mestres de les cases no obstaculitzaven cap espitllera

Les traces deixades a la murada assenyalen que en el segle XVIII i segurament per qüestions d'higiene, els pobladors començaren a emblanquinar els interiors de les cases; en un principi la calç es donava directament damunt les pedres; més tard, seguint les millores fetes a ca'l governador, feren un referit.

Aquest procés d'abandonament s'intensificà quan l'any 1856 el governador i la guarnició militar abandonaren el Castell. El fet coincideix amb el començament d'un moviment immigratori, aleshores alguns dels nous veïns, pobres i sense recursos, s'establiren dins les habitacions abandonades pels militars. L'amo en Joan Sancho «Coll» ens ho contà així: «Devers l'any

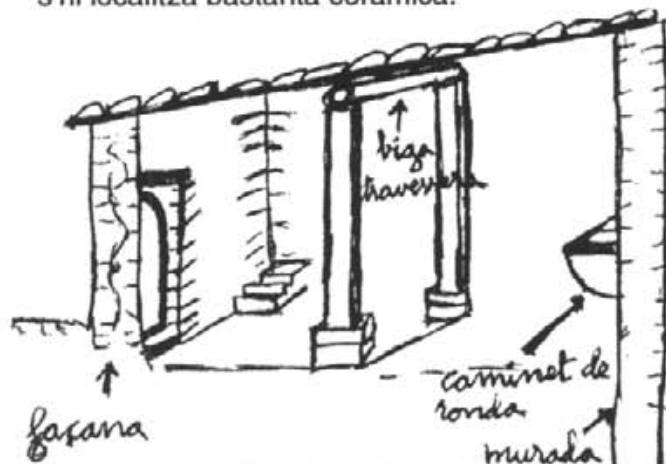
cinquanta, dins el Castell, hi vivien un poc més d'una dotzena de famílies, regularment les més pobres del veïnatge, no pagaven lloguer. Per dar raó d'això posaré alguns noms d'elles que he vengut a recollir d'alguns vellets complaents. Aquestes eren: mestre Sans, madò Poblara, en Prim, en Miraies, en Gallu, En negret, en Quec, madò Mònica i en Veguer». (Cap Vermell nº33, setembre 1983).

La descripció del Castell que consta a l'escriptura de venda seria redactada l'any 1862 quan la subhasta; aleshores dins el Castell hi havia «quatre habitacions de planta baixa en molt mal estat i una altra de planta alta un poc regular». En aquells moments del poble quasi no en quedava res. La majoria de famílies que anomenava l'amo en Joan s'instal·laren dins el que havien estat les dependències militars: les quatre torres de defensa, l'habitació que construïren damunt la torre de la Boira, l'habitació situada dins la llotgeta de l'entrada, el portal del rei en Jaume, el quarter de dragons i la casa del governador; es reconstruïren les dues cases que ara s'han excavat i es bastí l'edifici recentment reconstruït.

La zona excavada correspon a l'espai ocupat per tres cases del segle XVI, si bé, el que contempla actualment té poc a veure amb la tipologia de casa pròpia d'aquell temps. La casa nº2 (segon portalet) s'amplià a costa de la casa nº1 (primer portalet) la qual cosa va permetre reestructurar el seu interior; per altra part, la façana posterior s'aixecà damunt el caminet de ronda de la murada, una obra que en temps del governador no s'hagués fet; a més, el que era soterrani i

permetia accedir a les espitlleres baixes fou omplert d'escombraries amb la finalitat d'anivellar el pis de la casa.

La casa nº 1, la que està adossada a la llotgeta de l'entrada, presenta traces de referit però no d'emblanquinat; el soterrani acabaria essent un pallissa, i el pis un magatzem de la casa nº 2. Quan es feren les obres d'escavació s'hi localitzà bastanta ceràmica.

El dibuix il·lustra l'interior de la casa número 2.

La casa nº 2 és espaiosa i per aquest motiu ja antigament devia ser una bona casa; tenia una entrada petita i trespol amb detalls fets amb macs. Les cases antigues tenien el trespol de terra picada. Fins a finals de segle l'esglesieteta no tengué un trespol fet amb calç i grava; a la dreta hi ha la cuina, amb la llar al fons i, al racó, un rebostet empostrat dins la paret de la façana; l'emblanquinat es donava directament damunt les pedres; davant el portal hi havia una habitació i a la dreta, entre la murada i la cuina, una altra habitació amb una finestreta (35x43cm) que no s'hagués feta en temps del governador i un emblanquinat donat damunt un referit; baix el caminet de ronda hi ha uns prestatges.

La casa número tres tenia una gran entrada emblanquinada; aquest espai podia ser un obrador; amb les actuals obres d'excavació s'ha emparedat el portal antic. Al fons a l'esquerra la cuina amb un cossi de fer bugada i a la dreta l'entrada a la pallissa situada davall la cuina; la façana posterior de la casa arrancava de damunt la murada. Aquesta casa és bastant més petita que l'anterior.

Les cases excavades oferien poc interès arqueològic a causa de la seva modernitat i transformacions interiors. Les troballes realitzades semblen poc interessants mentre no es demostrï el contrari.

Josep Terrassa

"Questi fantasmí", l'últim muntatge d'Es Mussol

Questi fantasmí, d'Eduardo de Filippo. Teatre Municipal, 27, 28 i 29 d'octubre. "Es Mussol". Actors: Pep Uceda, Isidor Rodríguez, Toni Perelló, Antònia Maria Riutort, Maria Antònia Fuster, Climent Alzina, Bàrbara Flaquer, Mari Germa Melis, Isabel Uceda. Direcció: Catalina Sureda i Pep López.

No és senzill fer crítica teatral, sobre tot si hom sols té ocasió de fer-ne cada dos anys. I és que "Es Mussol" es prodiga tan poc que quan estrena ja hem oblidat l'última vegada que ho feren.

Durant els dos anys des que estrenaren "Els condemnats", han passat unes quantes coses en el sf del grup local, alguna de les quals justificaria aquesta llarga absència. La més important, sens dubte, és la baixa d'en Joan Rai com a director, baixa que hauria vingut obligada per qüestions de salut. La seva mà ara ja no hi és i això, al marge de les valoracions de cadascú, es nota.

Posades així les coses, el que podem dir és que hem vist un grup essencialment distint, amb una posada en escena distinta i una dinàmica interpretativa nova.

"Questi fantasmí" és un passatemps, un divertiment, pura evasió. No calen dobles lectures ni se'n dedueixen missatges morals o ètics. Els personatges, caricaturats al màxim, són el dibuix d'un lloc i un moment -la Itàlia de postguerra- plens de mancances i privacions. Eduardo de Filippo optà per donar-hi un tractament amable i divertit. No hi ha acidesa, ni crítica social, ni posicionament ideològic. "Questi fantasmí", al capdavant no és més -ni menys- que una comèdia. Una comèdia que té, però, el mèrit d'enganxar els espectadors sense necessitat de recórrer ni a l'acudit fàcil, ni a la sal gruixada, ni als diàlegs pujats de to. I així, un cop acabada la representació hom es sent bé, una mica més feliç.

Pel que fa a la interpretació, la cosa anà prou bé. El pes el duqué en Toni Perelló, convertit en un "Pasquale" convincent, entregat. Al seu voltant, els altres vuit actors acabaren per fer-nos versemblant tot quan estava passant damunt l'escenari, i aquesta és la millor crítica que se'n pot fer.

I si hem dit que es notà l'absència de Joan Rai, igualment hem de dir que es notà la presència de Catalina Sureda i Pep López a la direcció. Alguns dels mèrits del bon nivell d'interpretació els seria atribuïble, com també l'agilitat d'una posada en escena on tot transcorr sense lapsus ni pauses. La decoració, per taltra banda, d'una austeritat espartana, resultà summament funcional i eficaç.

Hem hagut d'esperar gairebé dos anys però ho ha pagat. Emplaçam el grup per a una nova cita ben aviat.

Aniversari de l'Església Cristiana Evangèlica de Capdepera

Amb el lema "125 anys d'Obra Nacional, 116 anys d'Obra Local", l'Església Cristiana Evangèlica de Capdepera vol informar, a tota la comunitat, sobre la celebració del seu aniversari i donar alguns detalls històrics de la seva trajectòria en aquest poble.

La conversió a l'Evangelí de don Bartomeu Alou, per la predicació del reverend Rule, a Palma (1878), va donar peu a l'obra realitzada a Capdepera, lloc on el senyor Alou havia nascut. Aquesta tasca l'inicià a casa dels seus pares amb gran resultat. Recolzat per ells, entregà a perpetuitat a la Missió Metodista, una propietat situada en el número 3 del carrer de Sant Pere, on des del 3 de març de 1879 l'Església Evangèlica té el seu lloc de culte.

Un mes més tard la nova església comptava amb 81 membres, compromesos amb el seus sosteniment. El 22 d'abril del mateix any, el reverend Brown administrava el primer baptisme. El creixement d'aquesta congregació feu necessària l'obertura d'un segon local de culte, a l'antic carrer de Palma, amb escola per a nins i nines. Don Bartomeu Alou va contreure matrimoni amb dona Isabel Oleo Seguí, mestra evangèlica de Maó, qui ajudà a consolidar l'esmentada escola per a infants.

El creixement de la nova església va tenir dificultats i persecucions fins al punt que fou necessari tancar el lloc de culte del carrer de Palma. Posteriorment, i durant sis anys, també fou clausurar el local del carrer Sant Pere. A partir de 1891, l'església sobrevivió reunint-se en petits grups a cases particulars. Finalment, es reafirmà en els seus drets i procedí a una Renúncia davant notari, mitjançant una "declaració de religió" el 19 de novembre de 1893.

Represos els cultes públics el 1897, l'obra seguí desenvolupant-se, inclosa l'escola. El juliol de 1936 sobrevingué l'aixecament militar contra el govern de la República que provocà la Guerra Civil.

Tota l'obra evangèlica, a Espanya, patí una interrupció que acabà ben avançats els anys 40.

Don Bartomeu Alou morí al 1938, després de 59 anys de ministeri pastoral i missioner. A Capdepera perdura fins avui el record de la seva figura legendària, amb el significatiu nom de "Es mestre".

La congregació actual desitja reconèixer, a través d'aquest aniversari, l'obra que Déu desenvolupà mitjançant don Bartomeu Alou i molts d'altres germans en Crist que el seguiren. Des del 19 al 26 de novembre, l'Església Evangèlica de Capdepera, realitzarà les següents activitats:

- **Diumenge 19:** Culte Memorial, a les 11 hores. Carrer Sant Pere, 3.

- **Dilluns 20:** inauguració de l'exposició històrica, a les 20 hores. Sala Municipal d'Exposicions.

- **Dimecres 22:** Funció cultural, a les 20 hores. Teatre Municipal. Prèviament es farà un passacarrers des de l'església fins a la plaça de l'Orient, a les 19 hores.

- **Dissabte 25:** inauguració de reunions públiques, a Son Servera, a les 19 hores.

- **Diumenge 26:** Culte de clausura, a les 11 hores. Carrer de Sant Pere, 3.

El propòsit pel qual l'església ha existit i romàs fins ara es basa en la nostra

necessitat comuna de conèixer i proclamar el Déu vertader, el qual es manifestà entre els homes en la persona de Jesucrist. D'aquest diu la Sagrada Escripura: "En cap altra hi ha salvació; perquè no hi han altre nom sota el Cel donat als homes en què poguem ésser salvats" (Fets, 4:12).

Més enllà, doncs, de concebre l'església com una secta estranya, com una institució religiosa caduca, o com un club d'ambient moralista, l'església és el conjunt de creients en Crist, de totes les cultures, edats, sexes i nivells socials que es relacionen en la fe comuna del Fill de Déu. L'església de Jesucrist va néixer fa 2000 anys i s'ha extès per tot l'orbe, malgrat les cruentes persecucions que ha hagut de patir.

L'església local de Capdepera reconeix que és una petita part d'aquest gran contingent de creients escampat per tot el món. La nostra raó de viure és testificar el nom de Crist en tot lloc i temps, tal com la celebració d'aquest 116 aniversari de l'Obra Local.

Finalment, agraïm a la revista "Cap Vermell" l'oportunitat que ens ofereix de publicar aquesta ressenya.

Pastor Ernesto Riquelme

Església Cristiana Evangèlica de Capdepera

Sínodo de Mallorca 1995-1998

El passat dia 20 d'octubre començà, amb una missa a la Seu, el Sínodo de l'Església de Mallorca. Amb aquest motiu, el gabinet de premsa del bisbat ens remeté un resum de la carta pastoral del Bisbe, del qual en destacam el que segueix.

El Sínodo és una assemblea de sacerdots i d'altres feels escollits d'una Església particular, que donen la seva ajuda al Bisbe de la Diòcesi per al bé de tota la comunitat diocesana.

El Bisbe és qui convoca el Sínodo, qui el presideix i qui promulga les conclusions.

Tots els membres de la nostra Església (sacerdots, religiosos, religioses i seglars) estan convidats en l'elaboració de propostes.

Raons per a la convocatòria del Sínodo:

1- L'últim Sínodo de Mallorca se celebrà fa trenta-cinc anys (Bisbe Enciso. 1958-1960)

2- Immediatament després del darrer Sínodo mallorquí, es va celebrar el Concili Vaticà II, que va suposar una profunda renovació de l'Església.

3- Durant els darrers decennis el nostre món ha viscut uns canvis espectaculars.

4- La necessitat d'iniciar una "nova evangelització", i de preparar-nos degudament per als desafiaments d'aquest final de segle.

Etapas del camí sinodal

- *Etapa preparatòria:* ja s'ha celebrat. Consta d'una pregària i regflexió de base i d'una comissió preparatòria.

- *Etapa de reflexió:* durarà tres cursos i estudiarà, cada curs, un d'aquests temes: evangelització, avui; la celebració de la fe; el compartir de l'Església (tot el que fa referència a la relació de l'Església amb el món).

Tres ponències debatran aquests temes i a partir d'elles es faran propostes que constituïran el material de treball de l'Assemblea final del Sínodo.

- *Etapa final:* Assemblea sinodal, en la qual es discutiran i votaran totes les propostes que s'elevaran al Bisbe, qui les promulgarà com a orientacions pastorals i normativa pràctica.

Violència i passivitat

M'ho comentaven un grup de joves del nostre poble: "Ens ha impressionat el que hem vist per la televisió". Els fets ocorregueren a mitjan mes d'octubre. Un jove moria apallissat a una discoteca per un grup de skin-heads, per una discussió beneïda que començà, segons sembla, amb una empenta. Els cops de puny, coces i bufetades que rebé el pobre jove li causaren la mort.

El grup que m'ho comentava estava marcat per aquest fet i per altres de semblants que es comencen a repetir, per desgràcia, amb massa freqüència al nostre país. La violència, l'agressivitat incontrolada, són moneda corrent en els nostres dies, potser com a conseqüència de les frustracions personals, de la manca d'horitzons en el camp del treball, per excés d'imatges violentes contemplades a la televisió, o per l'alcohol ingerit.

Els brots de violència d'aquests grups incontrolats, tal vegada són la manifestació de la càrrega d'agressivitat que porta la societat en general.

Però el que més impactà al grup dels nostres joves fou la passivitat de les 200 persones que hi havia al local i que -al manco moltes d'elles- contemplaren passivament el deplorable espectacle. Cap d'elles s'atreuï a intervenir dient, basta. Per ventura la por, el no saber què fer, la confusió del moment impediren actuar a temps.

En comentaris posteriors s'afirmà que els skin-heads totsols, d'un en un, són uns covards i que només en colla, recolzant-se els uns en els altres, són capaços de dur a terme una acció tan lamentable com la descrita.

És comprensible també que els joves que presenciaren com els skin-heads es tiraven sobre aquell indefens al.lot, sentissin la por d'intervenir davant un grup violent organitzat; però, no podien també ells unir-se en colla, cridant els amos del local, o els agents de seguretat, o simplement cridant per tal d'impedir aquella cruel acció?

El cas acabà com tots sabem. Seria bo que ara reflexionàssim el més objectivament possible sobre el doble fet de la violència i de la passivitat, analitzant les seves causes, mesurant les conseqüències i, sobre tot, mirant la manera d'evitar que aquestes accions es puguin repetir en el futur; del contrari qualsevol dia podríem tenir un fet com aquest a les nostres discoteques de Cala Rajada.

Andreu Genovart

Carta a Elionor Pascual Terrassa

Admirada Elionor:

Tu i jo no ens coneixem. Vull dir que no hem parlat mai plegats. Però això no és obstacle perquè un sincer corrent de simpatia cap a la teva persona s'hagi suscitat en mi amb motiu de la carta que adreçares al batle de Capdepera i que publicaren distints diaris de Ciutat.

En primer lloc, vull que sabis que subscriu gairebé tot el que en aquella carta manifestaves i que faig meua la frustració que sentis en passejar per carrers i places comprovant com ets incapaç d'entendre la majoria dels rètols i anuncis dels distints establiments comercials. D'altra banda, també em sum a la teva petició per tal que es doni prioritats a la nostra llengua a fi que no hi hagi res incomprendible per a nosaltres els mallorquins.

Tot el que manifestes crec que es pot inscriure dins una onada de sensibilització popular davant el perill cada cop més evident d'anorreament de la nostra llengua i cultura. Sensibilització més acusada entre les capes joves de la nostra societat, com és el teu cas. Així que és de tot punt normal que una al.lota com tu es vulgui dirigir al batle demanant-li que faci tant com pugui en defensa de la nostra identitat, de les nostres arrels i de la nostra cultura. Ara bé, el que crida l'atenció, en aquest cas, és que tu no ets una al.lota qualsevol, no, no ho ets. Tu, Elionor, ets la filla del batle.

Aquesta és la qüestió.

Als pares ens importen molt les opinions dels nostres fills. Volem quedar bé davant d'ells, i si ens interpel·len públicament, com tu has fet, ens sentim obligats a donar respostes convincents. Un fill no és, ni quan s'és batle, un ciutadà més. Un fill és algú que ens coneix i a qui coneixem... i estimam. No sé, Elionor, si ton pare coneixia la carta abans que aquesta es publicàs. És igual, el que sí és segur és que davant la seva aparició ton pare ha hagut d'experimentar una reacció distinta que si l'hagués escrita qualsevol altre concitadà. Estic convençut que, venint de qui ve, la carta li haurà arribat al viu i que farà que redobli els seus esforços per atendre les teves demandes.

Has de saber, Elionor, que ja a l'any 1987, després que Unió Mallorquina fos la llista més votada al nostre

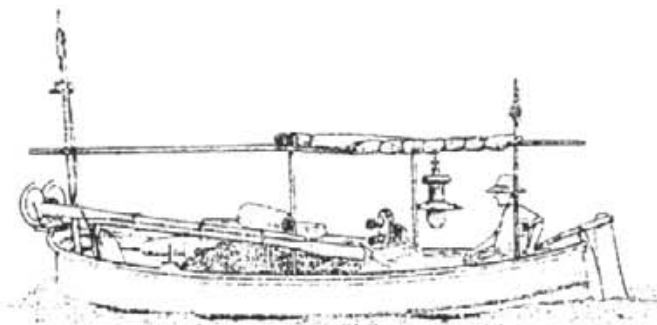
poble, i ton pare es perfilàs com a futur batle (com així passà), algú que signava amb el pseudònim de "Cap Roig" també li adreçà una carta. Aquella carta fou publicada a les pàgines de "Cap Vermell", i entre d'altres coses se li demanava: "...oposa't a la nostra despersonalització, mira que no es perdi per a sempre la saba que xuclam de les nostres arrels, no facis traïció a la llengua dels teus pares, dels teus padrins i dels teus repradrins, intenta posar els fonaments per tal que els nostres fills es sentin orgullosos de pertànyer a una comunitat que no ha renunciat a la idiosincràsia i personalitat pròpies, fes de Capdepera un poble mallorquí i ben mallorquí, sigues feel al llinatge del teu partit..."

Vuit anys després, Elionor, la teva carta ens recorda que el problema subsisteix, tan agreujat que, com tu mateixa afirmes, si no s'hi troben solucions ràpides pot resultar irreversible. Desitgem, doncs, que el batle, és a dir ton pare, faci tot quan estigui a la seva mà a fi que tu, i tots nosaltres, poguem sentir-nos el que som: gabellins. I això, com molt bé afirmes, passa per sentir-se arrelats a una llengua i a una cultura.

Moltes gràcies, Elionor. No hem parlat mai plegats, com ja he dit. Però després d'haver llegit la teva carta em sembla conèixer-te una mica. I si t'he de dir la veritat, m'agrada el teu tarannà. No canviis, Elionor. Al nostre poble en fan falta moltes com tu.

Jaume Fuster Alzina

P.S.- Si em permets, Elionor, et faré un petit retret. Enviaves la teva carta als diaris de Ciutat, cosa que em sembla bé i amb la qual aconseguies un gran ressò per a les teves assenyades opinions. Però t'oblidares de "Cap Vermell". Pens que aquest és un oblit injust, tota vegada que "Cap Vermell" ha fet més per a la normalització lingüística del nostre poble que no "El Mundo", "Balerars", "Última Hora" i "Diario de Mallorca" plegats. En tot cas, les nostres pàgines romanen obertes a la teva col.laboració. Quan vulguis.

Esports

Bàsquet

El C.B. Cales de Capdepera, de qui ja ens ocupàvem en el número anterior, presenta aquesta temporada un equip de la categoria cadet de bàsquet, que prendrà part en el campionat corresponent, enquadrat en el grup B-2. Segons el sorteig de dia 8 d'octubre, el calendari dels representants locals és el següent:

Anada	Equips	Tomada
21-10	C.de Capdepera-Son Servera	10-2
28-10	Molinar-C.de Capdepera	17-2
4-11	C.de Capdepera-Campos	2-3
11-11	Mallorca B-C.de Capdepera	9-3
18-11	C.de Capdepera-Llucmajor	16-3
25-11	San Cayetano-C. Capdepera	23-3
2-12	Sa pobla-C.de Capdepera	30-3
9-12	C.de Capdepera-Hispania	20-4
16-12	San José B-C.de Capdepera	27-4
13-1	C. Capdepera-Sant Salvador	4-5
20-1	Andratx-C.de Capdepera	11-5
27-1	Descans	18-5
3-2	C.B.Palma-C.de Capdepera	25-5

S'ha de fer referència al fet que els han tocat tocar els equips del Sant Salvador d'Artà, el Son Servera i Sa Pobla, amb els que ja s'enfrontaren l'any passat, així com el Mallorca B i el Campos, equips amb els que coincidiren en els "play-off". Com es pot observar, el darrer partit de cada volta l'han de jugar amb el Mallorca B, botxí dels nostres a la final del torneig amistós recentment celebrat a S'Auba, i davant el que els del Cales tenen ganes de rehabilitar-se.

Futbol

La notícia d'aquest mes, pel que fa al futbol, és trista. i no en l'aspecte estrictament esportiu, sinó a nivell humà. Ens referim, com ja haureu suposat, a la mort, sobtada, d'en Ramon Sánchez, "en Ramon de ses cuines", president durant les últimes temporades del C.D. Escolar.

A més d'haver aconseguit retornar l'equip a la categoria de Preferent, en Ramon estava aconseguint, a poc a poc, retornar la il·lusió a l'afició local i la confiança perduda en els nostres representants. Així mateix, s'havia sabut rodejar d'un bon equip de col·laboradors, amb els quals el nom de l'Escolar s'ha tornat guanyar el respecte dels amants del futbol. D'altra banda, la seva manera d'ésser, oberta i franca, feien d'en Ramon una persona apreciada per tothom, aficionats o no. La mostra més evident del que deim es pogué veure a les exèquies i funeral que tengué lloc el passat dia 16, on s'hi juntà tot el poble.

Amb en Ramon desapareix un home jove, de 42 anys, i un bon president de l'Escolar. El que cal ara és que, un cop superat el dolor de la seva desaparició, és que el Club trobi un bon timoner per seguir conduint la nau a bon port. Aquest és el millor homenatge que se li pot retre.

Agenda de la Vila

Mes d'octubre

Nats:

dia 1, Juan Miguel de Arce del Toro, d'en Miguel Angel i Maria Angeles

dia 2, Anna Pascual Fernández, de Bartomeu i Isabel

dia 2, Xavier Calderon Pollmann, de Francesc i Angela

dia 9, Juan Fernando Mesa Lozano, de Juan i Pilar

dia 16, Victor Manuel Escobar Vega, de Rafael i Maria Dolores

dia 17, Sergi Bonnin Corraliza, de Manel i Joana Maria

dia 25, Jaume Melis Fajardo, de Francesc i Carmen Angelica

Finats:

dia 27-9, Bartomeu Bauzá Alzina (1909)

dia 2, Jaume Llinàs Ferrer (1938)

dia 3, Miquel Moll Coll (1909)

dia 25, Félix Flores Benegas (1940)

El GOB a Capdepera

El passat dia 20 d'octubre, al saló de plens de l'Ajuntament, tingué lloc una assemblea de socis del GOB de Capdepera, amb la intenció de dinamitzar la tasca que realitza l'organització ecologista en el nostre municipi, alhora que s'intenta crear una secció local. Actualment són més de seixanta els socis del nostre poble i d'entrada s'han previst una sèrie d'activitats que ajudarien a la consolidació del grup.

Així mateix, es tractà la participació en el Consorci del Medi Ambient de Capdepera i en el Patronat de Turisme, on ja realitzaren algunes tasques en el passat (la publicació "Flora"). Més envant es podrien crear grups de feina estables.

Activitats de Tardor. 1995. GOB Capdepera

19-11: excursió al Puig Tomir

26-11: camp de treball a La Trapa

17-12: excursió ornitològica a s'Albufera

14-1: Fartàritx Gran, per la coma de Ca'n Huguet

Les sortides seran totes des de la plaça de l'Orient, a les 8 del matí. Més informació i confirmació d'assistència, telefonant al 721105. Et suggerim que les apuntis a la teva agenda.

el planeta verd

Colònia de Sant Pere

Malgrat la decisió municipal, per unanimitat, d'aprovar el projecte d'ampliació del port, el grup "Per un port a la mida de la Colònia" continua amb la seva campanya en contra, recollint més de 2.500 firmes contràries a l'esmentat projecte. A més, s'ha creat una viva polèmica entre defensors i contraris a l'ampliació (el port actual veuria multiplicada per sis la seva capacitat), i entre els col·lectius ecologistes i el Grup Independent d'Artà que governa a l'ajuntament i que fins ara havia estat considerat com a proteccionista.

Cala Petita

A Porto Cristo ha revifat la campanya contra la urbanització de Cala Petita. Aquest projecte pretén transformar 16 ha., capacitant-les per a una població de 1.241 persones. El GOB i el col·lectiu "Amics de Cala Petita" lluiten des de fa dos anys contra l'aprovació definitiva del projecte, que malmetrà un espai més del nostre urbanitzat litoral.

CALA PETITA

També?

* S'han aturat les obres de Ses Covetes. A la fi s'ha presentat un aval de vint milions per part del PSM i el GOB. Ara cal esperar la sentència definitiva del Tribunal Suprem.

* Els punts verds s'estan convertint en veritables punts negres. Al mal ús que d'ells se'n fa per part de tots nosaltres, s'hi ha d'afegir una recollida deficient. No estaria de més que els serveis municipals de neteja en passassin adesiara, especialment quan es canvien els contenidors.

* Les escoles del municipi s'afegiren a la campanya escolar contra les proves nuclears, per la pau i el desarmament. Davant l'impossibilitat física de participar a les protestes anti-nuclears a Mururoa, els sindicats de l'ensenyança proposaren dedicar una part del dematí a debatre els temes de "desarmament nuclear i el perills de l'energia nuclear". a les dotze hores es feu un minut de silenci a les aules dels centres escolar. Les del nostre municipi, S'Auba i s'alzinar, també s'afegiren a la proposta estatal.

D'en temps primer....

una ullada cap enrera, per recordar la nostra gent.

Es fa a saber al públic
que Mestre Colau Coquer
es vol casar amb una carrionera,
ella és una al.lota molt rica
que no saben lo que té,
a posta en Colau Coquer
li vol tocar una música
Ella te trenta-tres anys,
jo en tenc seixanta-cinc
i no sé com m'he d'arreglar
per tocar-li els tocadendins.

Aquesta cançoneta cantava els darrers dies l'amo en Colau Coquer, disfressat, acompanyat d'un tambor i l'al.lotea del poble que li corria al darrere. A la fotografia, juntament amb na Pepa, la germana amb qui vivia, ja que tots dos eren fadrins. Així ens ho ha contat l'amo en Miquel Rinyon, que era petit quan això succeïa.